

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci *Jana Souhrady*
„Formování elit na lokální úrovni: situace ve městě Chomutov“

Kontext vzniku a přípravy bakalářské práce:

Studium problematiky formování elit v lokální úrovni je vypsané téma a dlouhodobější projekt, který sleduji a ke kterému byla zpracována řada bakalářských prací. To představuje určitou výhodu, která nabídla autorovi určitou orientaci. Tuto výhodu autor však využil zcela svébytným způsobem. To bylo ovlivněno zejména promyšlením teoretického rámce zvoleného tématu v souvislosti se studiem konkrétní politické situace v Chomutově po posledních volbách. K tomu byl dostatek času jak pro přípravu práce, tak i pro vzájemnou debatu o vznikajících otázkách.

Struktura bakalářské práce:

V teoretické části je nejprve představena problematika elit v kontextu odborné diskuze. Autor sice navazuje na několik málo odborných textů, avšak využívá je dovedně a představuje čtivý a přesvědčivý text o tom, co to je elita, jaká jsou její pojetí. Výstižná je také druhá kapitola, které se věnuje procesu formování elit, jejich sociální podmíněnosti (vztah k demokratickým formám vládnutí, k občanské veřejnosti a možnostem participace na vládnutí) a zdrojů korupce. Na závěr této kapitoly jsou tematizovány problémy lokální samosprávy a formování regionálních elit.

Empirická část splňuje všechny nároky na prezentaci výsledků konkrétního výzkumu. Je objasněna aktuálnost tématu (stavu lokálních elit), jeho širší souvislosti, vazba na plodnou situaci s vyostřeným napětím (poslední volby). Dále jsou formulovány výzkumné otázky a popsány důležité aspekty metodického postupu při výzkumu (ss.21-26). V závěru jsou prezentovány výsledky výzkumu: nejprve autor prezentuje text z relevantního sekundárního pramenu, který charakterizuje stav domácích elit (Frič, Nekola, Prudký), poté předkládá výsledky svého výzkumu, jak poznatky z analýzy dokumentů, tak i rozhovorů. V obou částech sleduje jak faktory, které ovlivňovaly změny v politické reprezentaci, tak i témata, která mobilizovala veřejnou diskuzi a aktivitu občanů. V závěru se autor vrací k výzkumným otázkám, charakterizuje faktory a témata, které ovlivnily změnu politické reprezentace ve zkoumané lokalitě a krátce také hodnotí přínos těchto poznatků pro porozumění situaci lokálních elit ve zkoumané lokalitě.

Hodnocení bakalářské práce:

Práci hodnotím velmi pozitivně. Práce je vhodně strukturována, analyticky obsažná jak v teoretické, tak empirické části, text je věcný a čtivý. Autorovi se podařilo analyticky charakterizovat okolnosti změn v politické reprezentaci ve zkoumané lokalitě a tím poskytnout obraz o kontextu, který ovlivňuje formování elitní či vůdcovské role v kontextu pluralitních a soutěžiových forem vládnutí. Indikuje tím aktuální faktory, které si lze představit jako zárodky dlouhodobých změn vedoucích nejen ke stabilizaci úlohy politické elity ve prospěch demokratické formy vládnutí, ale i její adaptability k dynamickým proměnám současných společností. Poslední uvedená věta již navozuje moje připomínky k textu – analytická obsažnost získaných poznatků i interpretační potenciál teoretické části umožňuje přesněji (než autor uvádí) charakterizovat situaci, kterou jsem naznačil v předcházející větě, a kterou autor prezentuje na s.49. Také vazba mezi výzkumnými otázkami a strukturovanou analýzou dokumentů a rozhovorů je spíše implicitní. Pro postup výkladu by bylo asi vhodnější členění výzkumných otázek, které by předjímalo strukturu analyzovaných zdrojů. Drobnější připomínky mám k oběma teoretickým kapitolám. Ve druhé kapitole by bylo vhodnější namísto paragrafu k totalitním ideologiím (2.1.3) pojednat o tvorbě elit ve středo- a jihoevropském

kontextu, což by umožnilo srovnání s textem o elitách v USA. Pojednání o komunálních a regionálních problémech tvorby elit by bylo vhodnější spojit s analýzou procesů decentralizace a redistribuce mocenských (regulativních) prostředků než s problémy identity – ty spíše překrývají reálné problémy, neboť jsou historicky zakořeněny a představují snadně dostupný legitimizační prostředek.

V úvodu hodnotící části jsem zmínil pozitivní hodnocení práce. Přikláním se k hodnocení výborně, které bych potvrdil po reakci autora na moje připomínky.

Müller Karel